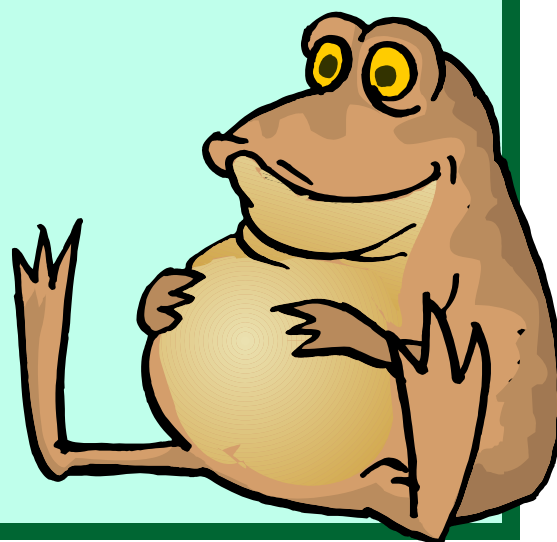
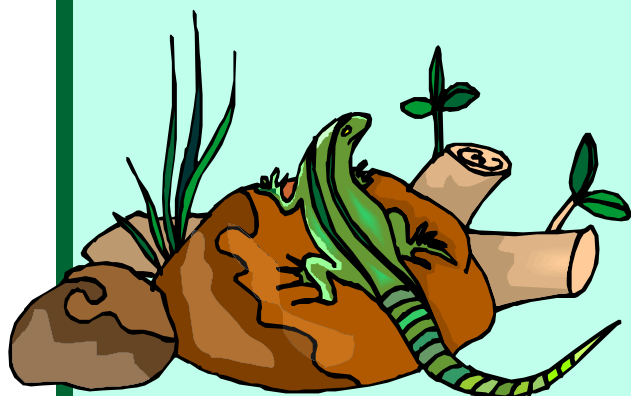

Ideeënbundel 1ste graad

Amfibieën

Provincie
Antwerpen

Achtergrondinfo

Wat is een amfibie?

Amfibieën zijn koudbloedige, gewervelde dieren die van de vissen afstammen. Ze kunnen dus zichzelf niet warm houden. Als het buiten koud is, zijn ze zelf ook koud en sloom. Bij warm weer zijn ze warm en levendig. Maar als het erg heet wordt verstoppen ze zich en gaan in zomerslaap. In de zomer eten ze veel en leggen ze vetreserves in hun lichaam aan. Als het buiten kouder wordt, trekken de amfibieën naar hun schuilplaats en worden ze stijf en traag. Ze houden dan een diepe winterslaap en eten veel minder; ze teren op reserves die ze dan hebben opgeslagen. Amfibieën kunnen op het land leven, maar water is levensnoodzakelijk voor hen. Water hebben ze immers nodig om hun eieren in te leggen. Als amfibieën hun eitjes op het land zouden leggen, zouden die namelijk snel uitdrogen. Amfibieën eten vooral insecten, zoals: regenwormen, slakken, rupsen, vliegen en muggen...

Gevaarlijke tocht

In de maand maart en soms al iets eerder trekken de padden, kikkers en salamanders in sommige nachten massaal vanuit de bossen, waar ze `s winters verblijven, naar het water waar ze zich voortplanten. Ze gaan het liefst weer terug naar de plek waar ze zelf zijn geboren. Bij schemer worden de dieren actief en bij een nachttemperatuur van zo'n 5 graden en vochtig weer komt de trek goed op gang. Dat is dan gelijk de gevaarlijkste tijd voor deze dieren. Padden doen er bijvoorbeeld wel 10-15 minuten over om de weg over te steken. Als je dan ook nog bedenkt, dat deze dieren net uit hun winterslaap zijn ontwaakt, verzwakt en vaak nog verstijfd zijn dan begrijp je wel waarom er zonder maatregelen zoveel dieren doodgereden worden. Opmerkelijk is dat de kleine mannetjes van padden meeliften op de rug van de grotere vrouwtjes. Het mannetje klemt zich stevig vast en laat pas los na de paring.

Over het algemeen trekken de salamanders iets eerder dan de padden. Ook kikkers trekken massaal naar het water. De meeste bruine kikkers overwinteren in de bossen in vorstvrije hopen of onder bladeren en groene kikkers meestal gewoon in de modder. De bruine kikker leeft verder het grootste deel van het jaar op het land in tegenstelling tot de groene kikker, die veel meer een waterdier is. Om de amfibieën wat te helpen worden er overzetacties gehouden door verschillende milieuorganisaties. Ze spannen de weg af zodat de dieren niet meer verder kunnen. De dieren gaan dan verder langs de afgespannen doek en vallen uiteindelijk in een emmer. Deze emmers worden dagelijks opgehaald en aan de andere kant van de weg weer leeggemaakt. Er bestaan ook speciale tunnels voor amfibieën zodat ze via hun eigen privé-baan (bifoduct) (die meestal onder de drukke openbare weg) loopt, veilig de overkant bereiken.

Er zijn in België 16 soorten amfibieën waarvan het grotendeel van de soorten beschermd is omdat ze nog maar zelden voorkomen in onze streken. De meest bij ons voorkomende amfibieën zijn de groene en bruine kikker, de gewone pad, kleine watersalamander, Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en de kamsalamander.

Kikkers.

Er zijn vele soorten kikkers en padden .
Het verschil is soms moeilijk te zien tussen deze 2 soorten. Over het algemeen hebben padden een meer plompe lichaamsbouw, en kortere poten.

De huid van de kikker is glad en effen, de pad heeft een oneffen huid. Ze bewegen zich meestal langzamer dan kikkers.

Padden kruipen en kikkers springen meer met hun lange krachtige achterpoten.

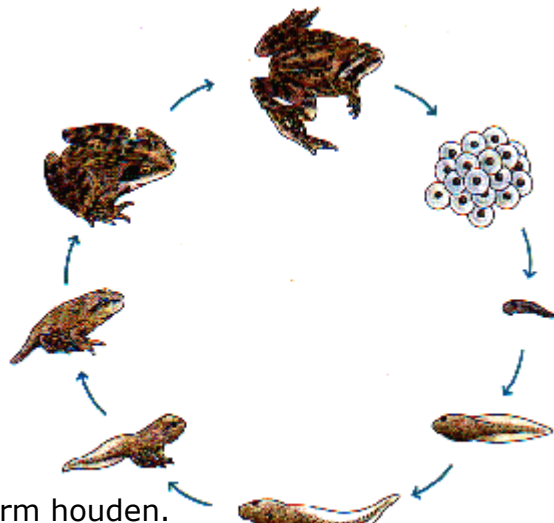
Kikkers leven meer in het water, padden vertoeven dan weer meer op het land. Kikkers zijn beschermde dieren.

Ze zijn koudbloedig en kunnen zichzelf niet warm houden.

Als het buiten koud is zijn ze slomer en bij warm weer zijn ze veel levendiger. In de winter houden ze een winterslaap.

Ze kruipen dan diep in de modder en worden niet één keer wakker.

Als het weer warmer begint te worden ontwaken ze uit hun winterslaap.

Bouw

Kikkers hebben vier poten en een dunne gladde vochtige huid zonder haren of schubben. Het geraamte bevat minder botten dan andere dieren.

Er zijn geen ribben en de wervelkolom is kort. In de achterpoten zitten lange botten. De kop is breed en er zijn grote oogkassen.

De meeste kikkers hebben 2 kwaakblazen aan de zijkant van de kop.

Ze kwaken o.a. bij de voortplanting.

Ademhaling

De kikker haalt adem door de longen als hij op het land is of met de kop boven water uitsteekt. Onder water wordt de bek gesloten en de neusgaten afgesloten, zodat geen lucht kan binnenkomen. De ademhaling gaat dan via zijn dunne huid die zuurstof uit het water opneemt.

Voeding

De volwassen kikkers zijn vleeseters evenals de padden.

Ze eten o.a. insecten, larven, wormen, slakken, kevers, spinnen en kleine visjes.

Als ze een lekker hapje zien, staren ze er secondelang naar, om daarna snel de prooi te vangen met hun tong. De tong zit vast aan de voorkant van de bek en kan snel naar buiten gestrekt worden. Het speeksel is kleverig zodat de prooi niet weg kan.

Kikkervisjes eten planten zoals algen.

Ogen

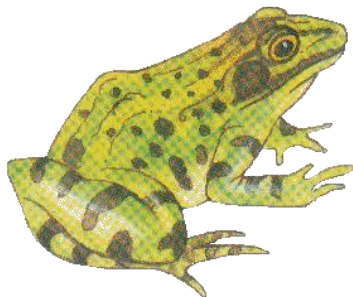
Kikkers hebben beweegbare oogleden, maar bovendien kan de hele oogbal door spieren verder in het hoofd worden getrokken of uitpuilen.

Het intrekken gebeurt als hij slikt.

Kwaken

De kikkervors maakt een eigenaardig geluid dat we kwaken noemen. Dit gebeurt omdat lucht over hun stemspleet wordt heen en weer gezogen. Deze stemspleet ligt tussen de bek en de longen. Soms hebben kikkers zg. kwaakblazen om het geluid te versterken.

Groene kikker

Kenmerken:

vochtige huid
leeft op het land en in het water
glanzende huid
langere poten
maakt grote sprongen
groene kleur

Groene kikkers zitten onbeweeglijk op de oever of op een waterlelie en kijken uit over het water.

Ze jagen rondom de vijver naar insecten, en zijn zo een aanwinst in de insectenbestrijding.

In de loop van het jaar varieert het geluid dat de mannetjes maken:

In de zomer kan de kikker flink kwaken, in het najaar is het een zacht geluidje.

Groene kikkers zijn wettelijk beschermd. Ze mogen niet worden gevangen, vervoerd of zelfs worden verontrust. Met name jonge groene kikkers trekken rond op zoek naar een geschikt leefgebied. Dat betekent dat een geschikte tuinvijver een goede kans maakt vroeg of laat door groene kikkers te worden 'ontdekt'. Zo'n vijver waar kikkers zelfstandig zijn gekomen en ook weer weg kunnen gaan, kan een belangrijke bijdrage leveren aan het voortbestaan van de soort.

Ook kikkervissen van inheemse soorten mogen niet worden verkocht of vervoerd.

Bruine kikker

Kenmerken:

lengte 9 tot 10 cm
rugkleur en -tekening kunnen erg verschillend zijn
kleur: rood-bruin met soms groene tinten met donkere vlekken op rug en dwarsstrepen op achterpoten.
Keel en buik meestal een marmerpatroon, soms wit of geelachtig.
gave huid

Tijdens de paartijd is het mannetje herkenbaar aan de forser gebouwde voorpoten met paarborstels op de duimen en aan zijn spierwitte keel met een vaag blauwe schijn. Hun kikkervisjes worden vrij groot, tot 4-5 cm en hebben een stomp staarteinde.

Levenswijze

Je kan de bruine kikker op verschillende landschappen tegenkomen: heide- en duingebieden, riviervalleien en polders, landbouwgebieden en bossen, in vlakten en in sterk antropogene biotopen zoals parken, tuinen en industriegebieden.

Ook wat paaiplaatsen (plaats waar hij naartoe gaat om zich voort te planten) betreft is hij vrij plastisch: vijvers, weide- en bospoelen, grachten en sloten, karrensporen en overstromde graslanden.

De bruine kikker is één van onze amfibieën die het vroegst naar het voortplantingswater trekt. De afgezette eiklumpen zijn aanvankelijk niet groot maar zwellen aan in contact met het water en worden zeer omvangrijk. Ze bevatten zo een 700 tot 4500 eieren en worden vooral in ondiep water afgezet.

Roep

De bruine kikker heeft een inwendige kwaakblaas zodat de roep zeer zacht is en maximaal 10 tot 20 meter ver draagt. De roep bestaat uit een reeks zachte geluiden "grouk-grouk-grouk". Roept ook in koor waarbij dan een knorrend geluid geproduceerd wordt. De lokroep wordt vooral 's nacht geproduceerd, maar tijdens het hoogtepunt van de paractiviteit kan het roepen reeds vanaf het middaguur beginnen.

Verspreiding

De bruine kikker is over het gehele Vlaamse land vrij algemeen alhoewel hij in sommige streken weinig of niet waargenomen wordt.

Gewone pad

Kenmerken: droge huid
 leeft op het land
 doffe, bobbelige huid
 korte poten
 kruipt
 bruine kleur

In september graven de padden zich in om te overwinteren. Met hun voorpoten maken ze een gat van 20 cm diep, waar ze inkruipen.

Daar hebben ze geen last van de vorst en kunnen ze hun winterslaap houden.

Zodra de temperatuur in het vroege voorjaar boven de 5 °C komt, verlaten ze hun schuilplaats. Net na zonsondergang gaan ze op weg naar het water waar ze geboren zijn. De paddentrek is begonnen.

De wratten op de huid van een pad zijn een soort waarschuwing : Pas op ! Deze is niet op te eten ! In die wratten zitten klieren die een soort sap afscheiden dat giftig is. Valt een vijand toch aan, dan gaat de pad hoog op zijn vier poten staan en blaast zich op. Zo maakt hij zijn belagers aan het schrikken.

In het water is het een hele drukte. Er zijn veel meer mannetjes dan vrouwtjes.

Alle mannetjes willen een vrouwtje hebben, dus dat wordt dringen.

De mannetjes die al een vrouwtje hebben, omklemmen haar stevig.

Zo kunnen ze één tot twee weken rondzwemmen. Tenslotte zet het vrouwtje haar eieren af. Ze komen in twee lange snoeren uit haar achterlijf.

Zo'n zesduizend in het totaal. Het mannetje op haar rug spuit er zijn sperma overheen, waardoor de eieren worden bevrucht. De snoeren eieren blijven tussen de waterplanten hangen.

De padden gaan weer aan land en zoeken de plaats op waar ze gewoonlijk 's zomers verblijven. Als het nog te koud is, graven ze zich daar weer in.

Pas als de temperatuur 's avonds boven de 10 °C is, gaan ze op voedseljacht.

Padden zijn vleeseters (carnivoren). Ze eten alles wat beweegt: wormen, larven, spinnen, slakken, kevers, steekmuggen, mieren, vliegen en andere insecten. Als ze een lekker hapje zien, staren ze er strak naar... secondenlang ...om dan snel de prooi te vangen, met hun kleverige tong. Padden eten geen dode dieren. Vijanden van de padden zijn slangen en vogels, zoals reigers en roofvogels.

Padden zijn zeer nuttig. Ze vangen insecten die mensen schadelijk vinden. Als je een pad in de tuin vindt, mag je blij zijn! In veel warme landen worden padden uitgezet om insecten te bestrijden. De reuzenpad bijvoorbeeld (die

leeft in Midden- en Zuid-Amerika) wordt vaak naar suikerrietvelden gebracht. Hij is onder andere ook in Australië ingevoerd. De reuzenpad is de grootste pad van de wereld. Hij kan wel 30 cm groot worden.

kleine watersalamander

kenmerken:

kleur: geel-groenbruin, met bruin-zwarte vlekken

lengte: ongeveer 10 cm

bouw lichaam: dunne poten, lang lichaam met een lange staart

mannelijks: 5 tot 7 donkerbruine strepen op de kop

hun buik is gevlekt met in het midden een rood-oranje band.

Op de onderzijde van de staart is er een licht- tot helblauw streepje.

Vrouwtjes: zijn iets kleiner dan de mannetjes en hebben geen rugkam maar de bovenste staartzoom loopt wel door tot voor aan het lichaam. De onderkant van de staart is roodachtig.

Watersalamanders paren in het water. In het voorjaar, na de winterslaap, trekken de dieren naar de voortplantingsplaatsen. De mannetjes zijn er vaak iets eerder dan de vrouwtjes. De mannetjes krijgen mooiere kleuren. Dat heet een bruiloftskleed. De rugkam wordt groter en de huid wordt nog iets dunner. Door deze dunnere huid kunnen ze beter ademen. Ze hebben er huid bij gekregen doordat de rugkam is gegroeid. Bij de paring raken het mannetje en het vrouwtje elkaar nauwelijks aan. Het mannetje maakt een ingewikkelde dans. Hij waaiert en pronkt met zijn staart. Het vrouwtje raakt zo onder de indruk van dit spel en de geurstoffen die hij afscheidt, dat ze hem benadert. Het mannetje probeert het wijfje naar de bodem te lokken door om haar heen te zwemmen. Wanneer dit is gelukt, produceert hij een pakketje met zaad en deponeert dit op de bodem. Het wijfje pakt dit op en neemt dit op in haar geslachtsdelen. De eitjes van een watersalamander worden één voor één door het vrouwtje afgezet. Ze doet dit meestal op waterplanten. Vooral zuurstofplanten met kleine bladeren zijn populair, zoals voorjaarssterrekers. Ze vouwt het rond haar geslachtsopening en legt er een eitje in. Om het eitje zit een soort lijmlaagje. Daardoor blijft het blad rond het eitje plakken. Het leggen van eitjes duurt één tot twee weken.

Na twee tot drie weken komen er larven uit. Die gaan op zoek naar voedsel, zoals watervlooien en insectenlarven. In twee tot drie maanden tijd zie je ze langzaam veranderen. De larve van de kleine watersalamander is vrij licht gekleurd en bezit een staarteinde dat geleidelijk versmalt en in een punt uitloopt.

Salamanders moeten meteen voor zich zelf zorgen. Daarom worden er veel eitjes gelegd. De kans dat ze overleven is maar heel klein. Een vrouwtje legt honderden eitjes. Als er daarvan 2 uitgroeien tot volwassen salamanders, is dat al voldoende. Het kan wel 4 jaar duren voor salamanders zo groot zijn als hun ouders. Omdat hun huid niet meegroeit, vervellen ze.

In landfase is de rugkam bij het mannetjes veel minder ontwikkeld maar blijft niettemin zichtbaar, evenals de roodblauwe tekening aan de onderkant van de staart. Ze meten maximaal 3 tot 5 cm. Vrouwtjes in landvorm bezitten een donkere getande lijn aan beide zijden van het midden van de rug. Niet zelden bezitten ze ook een roodachtige lengtestreep. De onderkant van de staart is oranje-rood.

Levenswijze

Oorspronkelijk is de kleine watersalamander een bewoner van laaglanden en steppen. Hij komt het meest voor in ontboste gebieden en in cultuurlanden. Hij bezet een grote waaier aan zowel water- als landbiotopen. Men vindt hem vooral in ondiepe, onbeschaduwde, doorgaans rijk begroeide, stilstaande waters zoals vijvers, poelen, sloten en greppels, voedselrijke vennen en zelfs veedrinkbakken. Ook nieuw aangelegde poelen en tuinvijvers worden vrij snel gekoloniseerd. Maar ook in duinen, polders, graslanden (zowel voedselarm als -rijk), heiden, moerassen en bossen in het laagland als in heuvelachtige streken voelt hij zich thuis.

De kleine watersalamander heeft de kortste voortplantingsperiode van onze 4 inheemse soorten. De volwassen dieren verlaten dan ook vrij snel het water, namelijk begin mei. De paartijd begint in april en duurt tot einde mei. Na 2 tot 4 weken komen de larven uit de eitjes. Ze metamorfosereren meestal in augustus tot september.

Verspreiding

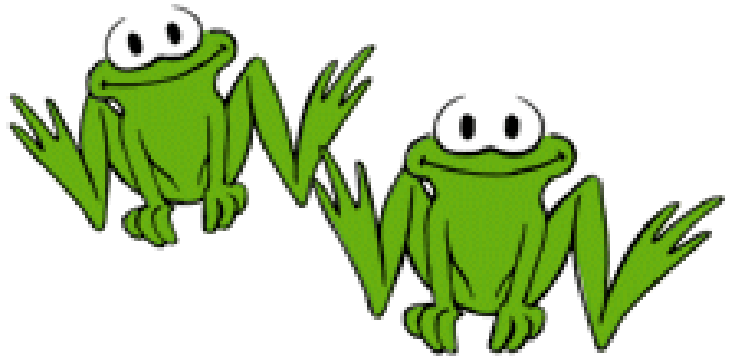
In Vlaanderen en in de meestal andere provincies van België is deze soort nog vrij algemeen maar er is de laatste jaren toch een duidelijke achteruitgang te zien. In de Ardennen is hij eerder zeldzaam te noemen. Het is de enige salamandersoort die ook in grote aantallen in de kustpolders wordt aangetroffen. In het heuvelland van het zuidoosten van Oost-Vlaanderen, het Brabants heuvelland en de Kempen daarentegen is hij veel schaarser. Hij heeft een nood aan zonbeschenen weidepoelen.

Gedichtjes

Raadseltje

Ik zag hem mooi verscholen zitten,
Slim keken zijn oogjes rond
Of hij ergens, op een grassprietje
Niet een lekker hapje vond.
Toen ik dichterbij wou komen
Sprong hij weg, door 't groene gras
Oh, hoe wist die kleine springer
Zo vlug waar het water was?
Met een plons sprong hij in het slootje
Het ging allemaal heel snel
'k Wou hem vragen hoe hij heette,
Maar misschien weet jij het wel?

Tien kikkers in een sloot

(doe gedichtje met de vingers van een kind en de voorlezer als kikkers. Ook leren tellen tot 5 of tien door de kikkers 1,2,3,4,5, via de vingers. Er zaten 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 kikkers in de sloot / 1,2,3,4,5 waren er klein en 1,2,3,4,5 waren er groot)

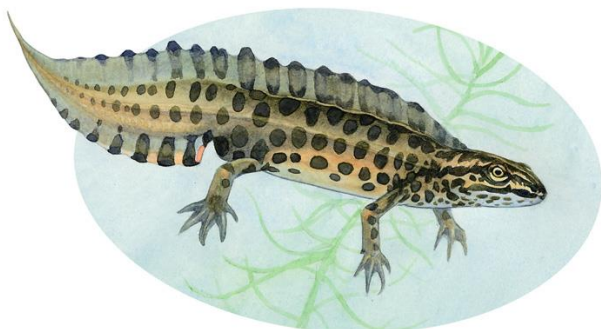
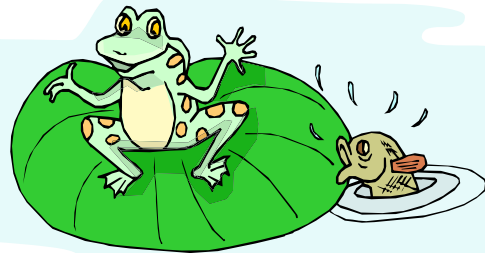
Er zaten tien kikkers in een de sloot
Vijf waren er klein en vijf waren er groot
Ze deden een spelletje 'kikker overspringen'
Ook waren ze kikker-liedjes aan het zingen
Kwá-kwá-kwá klonk het de héle dag
En weet je wat ik toen zag?
Één kikker sprong toen pardoes
Zo bij jou in jouw bloes

(in de nek springen / groot plezier als het kind sneller met springen is dan de voorlezer)

Een kleine kikker moest mee met zijn kikker-mama

(als variant op het springen / ook voor klas of groep)

En toen riep de kleine kikker heel beteuterd "kwà-kwà-kwà"

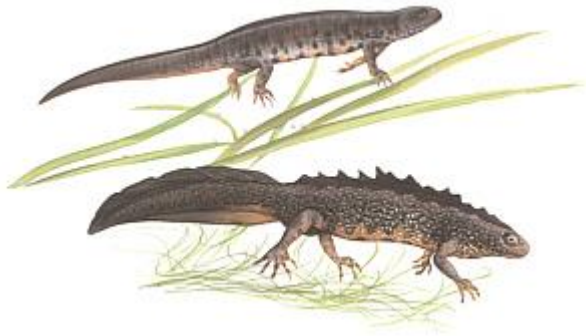
De salamandertjes

De salamandertjes hebben kou gevat.

Nu zitten ze op een lelieblad
te drogen in de zon,
met wollen sjaaltjes om.

Hatsjie, hatsjoe, hatsjie, hatsjoe,
waar moet dat naar toe?
Neem eens een hapje eendenkroos
met een snufje peper.

Drie maal daags een lepel vol,
dan ben je zo weer beter.

Hallo Salamander

hallo salamander
jij bent er als geen ander
zo snel als de wind
zodat niemand je vindt
overall kan jij je verstoppen
door jezelf naar binnen te proppen
klein en fragiel
en niemand die je zag toen je weer
uit de boom viel
hallo salamander
jij bent er als geen ander

Dag Kleine Kikker

Dag kleine kikker bij ons in de sloot
Eerst was je klein maar nu ben je groot
Je werd als een vis uit een eitje geboren
En toen kreeg je pootjes van achter en van voren
Je staartje verdween, het is werkelijk waar
En toen kon je springen, want toen was je klaar
Dag kleine kikker bij ons in de sloot
Eerst was je klein maar nu ben je groot

Verhaaltjes

Kees de Kikker

Hoi! Ik ben Kees de kikker. Ik ben zoals je ziet een groene kikker. Ik leef, in een groep, op het vaste land van Europa en in Azië. Ik eet graag mieren, wespen, vliegen, torren, vlinders en nachtvlinders. Ik ben nu ongeveer 12 centimeter groot. Ik ben een amfibie. Weet je waarom? Ik leef in het water en op het land en ik leg mijn eitjes in het water.

In dit verhaaltje wil ik jou graag wat vertellen over mijn leven. Er is namelijk heel wat met mij gebeurd voordat ik een gewone groene kikker werd. Luister maar eens.....

Het begon allemaal in mei. Mijn vader en moeder gingen naar een vijver toe. Daar waren nog veel meer groene kikkers. Al deze kikkers kwaakten hard, misschien heb je ze wel gehoord? De mannetjes hebben speciale zakken aan de zijkant van hen bek zitten, dit zijn een soort ballonnen. Hiermee kan hij extra hard kwaken. Van mei tot en met juli bleven mijn ouders daar. Daar hebben ze gepaard. Mijn moeder heeft eitjes gelegd in het water. Toen heeft mijn vader deze eitjes bevrucht. Mijn ouders hebben samen duizenden eitjes gelegd. De eitjes hebben ze in kleine klompen aan waterplanten vastgemaakt. En toen zijn ze weggegaan. Zo een klomp eitjes noemen we kikkerdril, want het voelt een beetje als een drilpudding.

Toen zat ik, samen met duizenden broers en zussen als eitje in het kikkerdril. Maar toen waren we nog geen kikker. Eerst gebeurde er nog een heleboel terwijl we in het eitje zaten. Het kikkerdril zit meestal aan waterplanten vast. In het begin waren mijn broers, zussen en ik nog maar een donker stipje!

Maar langzaam begonnen we te groeien en kregen we een klein staartje. We werden hele kleine visjes, met een dik kopje. Dat wordt vaak een kikkervisje of dikkopje genoemd. We begonnen ons snel uit het eitje te wurmen. Toen we eruit waren aten we het lege eitje meteen op, want dat vinden kikkers lekker.

Maar goed, toen was ik dus een kikkervisje. En ik wilde natuurlijk een kikker worden. Maar kikkervisjes hebben geen longen, zoals mensen, maar kieuwen, zoals vissen. Dus ik moest onder water blijven. Terwijl ik dus onder water bleef at ik algen. Algen zijn kleine waterplantjes.

Ik begon te veranderen. Aan de achterkant begonnen pootjes te groeien. Langzaam begon er over mijn kieuwen een huidje te groeien. Ik kreeg longen! Na een tijdje begonnen ook mijn voorpoten te groeien en mijn staartje werd steeds korter. In een paar weken tijd was ik van een klein kikkervisje tot een klein kikkertje gegroeid! Helaas hebben veel van mijn broertjes en zusjes het niet gehaald. Van de duizenden eitjes zijn er maar een paar over gebleven. Maar dat is ook niet zo raar, want anders zouden er veel te veel kikkers komen.

Nu ben ik dus helemaal volwassen. Ieder jaar in de maanden mei, juni en juli ga ik weer naar de vijver waar ik geboren ben. Daar leg ik samen met een vrouwtje eitjes, net zoals mijn ouders hebben gedaan.

Ik hoop dat je het leuk vond om wat meer over mij en natuurlijk ook alle andere kikkers te horen. Misschien kom ik je nog eens tegen!

De knoflookpad

De Knoflookpad zit treurig op het grote Witte Waterlelieblad. Hij kwaakt niet opgewekt zoals zijn soortgenoten doen. Hij huppelt ook niet uitgelaten van Witte Waterlelieblad tot Witte Waterlelieblad. Ook al schijnt de zon nog zo mooi en is het water zeer aangenaam van temperatuur, de Knoflookpad heeft er geen oog voor en zit alleen maar treurig te zijn op zijn Waterlelieblad. Gar Lik, want zo is de naam van de jonge pad, blijft zitten waar hij zit en verroert zich niet! Hij vindt het niet eerlijk dat hij als Knoflookpad geboren is. Al zolang als hij zich kan herinneren heeft hij geen vriendjes gehad en zichzelf erover verbaasd dat ook de gevreesde Ooievaar met een grote boog om de Knoflookpad heen vliegt!

'Dat is nu eenmaal het lot van ons Knoflookpadden!' Heeft zijn moeder, Frese Lik, eens verteld.

Maar Gar Lik is niet tevreden en is het zeker niet met haar eens! Hij haat de eenzaamheid!

'Waarom ben ik geen gewone pad!' Denkt hij vaak, 'Of een rugstreeppad of.... Eh een vroedmeesterpad, of..... desnoods een Gifkikker? Die hebben het allemaal beter dan ik!'

En daar heeft Gar Lik gelijk in! Want al heeft de vroedmeesterpad een zware taak met het meesleuren van de eitjes, wat onder het paddenvolk niet bepaald handig wordt gevonden, en is de rugstreeppad eigenlijk een vreemde snuiter; is de gewone pad maar zo heel gewoontjes; en is de gevaarlijke Gifkikker ook niet een erg geziene gast op feestjes; een Knoflookpad overtreft dat alles, helaas, en jaagt met zijn slechte adem zelfs de Ooievaars op de vlucht!

Geen wonder dus dat Gar Lik nooit wordt uitgenodigd op paddenfeestjes!

Geen wonder dat geen enkel dier dichtbij een Knoflookpad wil staan!

Nou ja, geen enkel dier?

Alleen de stinkende Strontvlieg natuurlijk. Want deze vlieg schijnt geen neus te hebben en ruikt dus niet eens zichzelf! Laat staan een Knoflookpad!

Zelfs Gar Lik en zijn familie moeten niets hebben van de doordringende maar gevaarlijke geur, die een Strontvlieg produceert.

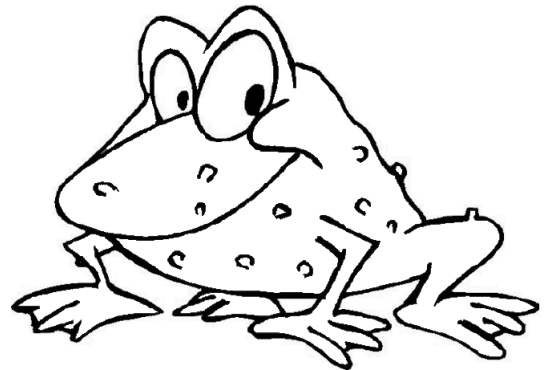
Toch is het juist zo'n vlieg die Gar Lik aan een geweldig idee helpt!

Fero Mon, de Strontvlieg die vaak in de buurt van Gar Lik rondvliegt, landt voor de zoveelste keer weer eens op het Waterlelieblad waar de Knoflookpad zielig zit te wezen.

'Hoi Gar Lik!' Zegt de dikke, blauw glimmend gevleugelde vlieg opgewekt, 'Hoe gaat het ermee?'

'Mmm!' Bromt Gar Lik en hij gaat wat verder van de vlieg vandaan zitten, 'Het gaat wel!'

Normaal gesproken, staat een vlieg hoog op het menulijstje van een pad, maar een

Strontvlieg doet dat beslist niet! Alleen al vanwege de penetrante geur en de afschuwelijke smaak!

Voor de vlieg is dat een voordeeltje, net zoals het voor Gar Lik de Knoflookpad een voordeel is dat hij angstvallig wordt gemeden door de Ooievaars. Toch echt niet zulke kieskeurige dieren waar het over het verorberen van padden gaat.

'Weet je wat jij eens moet doen?' Zegt Fero Mon op een bepaald ogenblik tegen Gar Lik, 'Jij moet die Knoflookgeur eens proberen te verbergen!'

'Zo! En waarmee dan wel, Fero Mon, volgens mij is er geen enkele stof die dat kan.'

'Nou, dat weet ik nog zo net niet.' Antwoordt de Strontvlieg eigenwijs, 'Van Prik de Mug heb ik eens een heel raar verhaal gehoord. Je weet wel! Zo'n verhaal dat je wanneer je het voor het eerst hoort niet zo maar gelooft. Zij is er vast van overtuigd, dat sommige Mensen, die niet naar knoflook willen stinken, rauwe Peterselie eten. Zo stinken ze niet naar knoflook, maar hebben het wel in hun bloed!'

'Daar geloof ik niks van. Je probeert me zeker een verhaal op de mouw te spelden.' Antwoordt Gar Lik kwaad.

'Nee, echt niet!' Zoemt Fero Mon haastig, 'Zal ik Prik de Mug halen?'

'Je doet maar wat je niet laten kunt.' Zegt Gar Lik gelaten, blij dat hij van de stinkende Strontvlieg met z'n praatjes verlost is.

Fero Mon vliegt vlug weg, de Knoflookpad op zijn Witte Waterlelieblad achterlatend.

Dan is Gar Lik weer alleen. Maar niet voor lang, want een half uurtje later vliegen Prik de Mug en Fero Mon al hoog in de lucht boven het Witte Waterlelieblad.

Prik de Mug is erg voorzichtig en blijft hoog vliegen, bang als ze is voor de lange tong van de Knoflookpad.

Fero Mon landt op het Witte Waterlelieblad.

'O, ben je daar weer.' Merkt Gar Lik de Knoflookpad onvriendelijk op.

De Strontvlieg kijkt even verbaasd naar de kikker, maar doet dan net of hij de opmerking van Gar Lik niet gehoord heeft: 'Kijk, daarboven vliegt Prik. Als je nu belooft haar met rust te laten, zal ze je het hele verhaal vertellen.'

Gar Lik denkt even na en besluit dan dat een goed verhaal best wel eens haar humeur zou kunnen verbeteren.

'Goed!' Zegt hij, 'Vooruit dan maar. Mijn erewoord heb je dat ik de Mug niets doe.'

'Fijn.' Zegt de Strontvlieg en hij roept Prik de Mug naar beneden.

Even later vertelt zij haar verhaal in geuren en kleuren. 'Echt, ik zweer het je! Toen ik weer eens een lekker druppeltje bloed wilde opzuigen zat er knoflook in. Het gekke was dat ik dat helemaal niet geroken had. En een Mens die ook maar een klein beetje van dat vieze spul heeft gegeten, gaat er naar stinken. Ik merk het meteen als ik op iemands arm of zoiets ga zitten die knoflook heeft genuttigd. Die geur komt dwars door al zijn zweetkliertjes heen! En een Mens heeft er wel honderdduizend! Kun je indenken wat een stank dat is!'

'Nou bedankt!' Zegt Gar Lik, die het verhaal helemaal niet zo interessant vindt.

'O, maar zo bedoel ik het niet!' Schrikt Prik de Mug, 'Nee, ik wil er alleen maar mee zeggen dat er een kruid is, de Mensen noemen het peterselie, waartegen geen knoflook is opgewassen. En het leuke eraan is, voor mij eigenlijk het meest vervelende, dat hoeveel knoflook de Mens ook heeft gegeten en zijn bloed er mee heeft vervuild, dat toch niet veel uitmaakt als hij daarna maar peterselie neemt. Dan is de geur ervan nergens meer te bekennen. Dus toen dacht ik als dat bij de Mensen werkt; waarom dan bij jou niet?'

Het wordt opeens enorm interessant voor de Knoflookpad!

'Hé, zo had ik het nog niet eens bekeken!' Denkt hij verrast, 'Dan kan ik met iedereen gaan spelen en vluchten ze niet meer voor mijn adem! Als dat eens waar zou zijn! Als dat eens waar zou zijn!'

'En?' Informeert Fero Mon, als hij de stilte te lang vindt duren, 'Wat zeg je ervan?'

'Dat het nooit kwaad kan het eens te proberen.' Zegt Gar Lik met een zeldzame glimlach, want veel te lachen heeft een Knoflookpad niet in het leven, 'Waar is dat goedje te koop?'

'Te koop? Te koop?' Roept de Mug in opperste verbazing, 'Jongen dat is nou juist het mooiste; het groeit gewoon hier in het veld!'

'Waar? Hier? En hoe ziet het er dan uit?' Vraagt de Knoflookpad in opperste

verbazing.

'Dat zal Fero Mon je wel laten zien.' Antwoordt Prik en meteen vliegt zij weg van het Witte Waterlelieblad.

'Bedankt voor het verhaal!' Schreeuwt Gar Lik de Mug nog achterna, om het volgende moment zich naar de Strontvlieg te keren en te zeggen: 'Kom Fero Mon, we gaan op pad! Zeg maar waar we heen moeten!'

'Kruip maar achter me aan!' Antwoordt de Strontvlieg en samen gaan ze op weg. Inderdaad, niet zo ver van de plas waar Gar Lik leeft is er een keurig netjes aangelegde Mensentuin waar de peterselie welig groeit.

'Hier is het!' Wijst Fero Mon naar de peterselie.

'Is dat nou peterselie?' Vraagt Gar Lik verbaasd en voordat Fero Mon iets terug kan zeggen, heeft de Knoflookpad al de volgende vraag op de Strontvlieg afgevuurd: 'En wat moet ik er nou mee doen?'

'In je oren steken, sukkel!' Denkt Fero Mon vertwijfeld, maar dat zegt-ie natuurlijk niet: 'Gewoon opeten.'

'Wat? Dat! Opeten?' Want daarover heeft de Knoflookpad niet eens nagedacht, 'Opeten? Maar ik lust helemaal geen groenten!'

'Dit is ook geen groente; het is een kruid!' Zegt Fero Mon, 'En het werkt alleen als je het opeet!'

Uiteindelijk houdt Gar Lik op met tegensputteren en probeert hij een klein hapje van de peterselie.

'Hé!' Zegt hij verrast, 'Dat smaakt lang niet slecht!'

Daarop begint hij zijn buikje kogelrond te eten.

Fero Mon, die daar niet op wil wachten en een eindje verderop een lekkere verse Koeienvlaai heeft ontdekt antwoordt: 'Zien eten, doet eten! Ik krijg ook honger, dus vlieg ik op. Ik zie je nog wel eens! Tot ziens!'

Gar Lik knort wat, maar gaat door met eten.

Als hij echt niet meer kan, waggelt hij naar zijn Witte Waterlelieblad terug.

Maar onderweg wordt hij ingehaald door een groepje padden. Het zijn rugstreep padden.

'Hé, ben je nieuw hier?' Wordt er door één van de padden gevraagd.

'Nee! Eh.... Ja!' Hakkelt Gar Lik, terwijl hij denkt: 'Hoera! Het werkt!'

'Waar kom je dan vandaan?' Wil één wijsneus weten.

Gar Lik denkt vlug na. Als hij zegt dat hij bij de plas met de Witte Waterlelies woont, weet iedereen meteen dat hij een Knoflookpad is.

'Ik eh...' Jokt hij daarom, 'ik kom bij de boerensloot vandaan.'

'Nou, daar heb ik je anders nog nooit gezien.' Stelt een andere pad vast.

'Dat kan best, we zijn er nog niet zo lang.' Antwoordt Gar Lik, 'je kent het misschien wel. Gedwongen verhuizing! De Mens heeft onze oude vijver dichtgegooid.'

'Ach, wat zielig!' Kwaken nu alle padden gelijktijdig, maar ze snappen het wel.

Iedereen heeft wel een familielid die door de mens uit een sloot of plas is verdreven.

'Kom, laten we vlug verder gaan spelen.' Zegt een andere pad meteen daarna, 'Doe je mee? Ik heet Vro Lik!' Het wordt voor Gar Lik een geweldige dag met al zijn nieuwe vriendjes en vriendinnen om zich heen. Hij belooft, tegen het vallen van de avond, dan ook om morgen weer terug te komen. Daar verheugt hij zich nou al op!

Opgewekt gaat hij over het landweggetje terug naar zijn Witte Waterlelieblad, als een donkere schaduw over hem heen valt.

In een mum van tijd is hij door de Ooievaar verslonden.

'Getver!' Denkt het statige beest, 'Was die pad ziek of zoiets? Wat een vieze smaak!'

De arme Gar Lik heeft nooit aan het nadeel van het voordeel gedacht. Als

Knoflookpad met z'n slechte adem ging iedereen hem uit de weg. Echter met peterselie op, rook niemand meer dat hij een Knoflookpad was. Dus ook de Ooievaar niet! En dat is weer een groot nadeel!

Overigens voelde de Ooievaar zich drie dagen later nog steeds niet zo lekker

Knutselideetjes

Kikker van papier

Deze kikker is heel makkelijk om te maken.

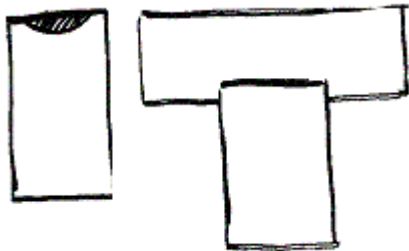
Je hebt 2 groene ovale blaadjes nodig voor zijn achterpoten en één voor zijn voorpoten. En deze knip je doormidden.

1. Je hebt één grote groene rond nodig voor zijn buik.
2. En één grote groene ovale voor zijn kop
3. Twee grote ronde witte plakkers voor zijn ogen
4. Twee ronde plakkers voor zijn pupillen.
5. Plak dit alles zoals op het voorbeeld.

Kikker of pad van 2 WC-rolletjes

Bekleed 2 WC-rolletjes met groen of bruin papier

Haal uit 1 rolletje 2 maantjes, zodat de ene WC-rol op de andere kan staan.

Maak er ogen op en teken een mond; Armen en benen van muizentrappetjes; Je kan de kikker eventueel aankleden met broek, strik, bril,...

Kikker-pad-salamader-handpop

Nodig: 1 oude sok, 2 witte, houten kralen, groen,bruin of andere kleuren van garen, naald, schaar, rood vilt (20 x 6 cm), zwarte viltstift, lijm.

Trek de sok over een hand en houd je duim omlaag. Met de andere vingers maak je een bek die open en dicht gaat.

Dan naai je de sok tussen de ring- en de middelvinger, ongeveer in het midden van de bek dicht. Hier zet je ook een rode tong van vilt aan de sok vast.

Daarna naai je de twee houten kralen als ogen erop vast en teken je er met een stift pupillen op. Tot slot maak je een nog een kam (bij de salamader) die je ook uit rood vilt knipt.

Bronnen

Instituut voor Natuurbehoud: Wetenschappelijke Instelling van de Vlaamse

Gemeenschap: www.nara.be

Sloot & Plas; Dichterbij

Salamanders, snoeken en andere slootbewoners; Frans Buissink

Op avontuur in de natuur; H. Hoffrage – F. Salehian – V. Sander

Het leven in rivieren, meren en watergebieden : dieren en planten in een veranderende wereld; MacMillan, Susan (*LRV info*)

Plassen en rivieren; Parker, Steve (*Ooggetuigen*)

Waterwereld; Taylor, Barbara (*Corona gidsen*)

Amfibieën; Clarke, Barry (*Ooggetuigen*)

De kikker; Chia-Fen, Her (*Natuur in de kijker*)

Van kikkervisje tot kikker; Stewart, David (*Het ontstaan van leven*)

Wie ben ik ? : ik ben grijsgroen en glad; Butterfield, Moira (*Wie ben ik ?*)

Enkele interessante sites en boeken:

www.natuurpunt.be

www.speelzolder.nl

www.kikkerweb.be

Rikkertje het kikkertje; Ivo de Wijs – Van Holkema & Warendorf

Amfibieën; Clarke, Barry (*Ooggetuigen*)

Dieren in de kijker: De Guitige Kikker; Chia-Fen H. – Centrale Uitgeverij

Wie ben ik ? : ik ben grijsgroen en glad; Butterfield, Moira (*Wie ben ik ?*)

Werkbladen

Werkblad 1

Je kan het blad verstevigen door het op een karton te kleven. De kinderen kunnen de kikker kleuren en uitknippen. Je kan de rug van de kikker bevestigen tegen een WC-rolletje. Als je het dan afwerkt met het rolletje onderaan te bevestigen op een ovaal karton (de vijver met eventueel lelies) kan je dit knutselwerkje gebruiken als pennenhouder.

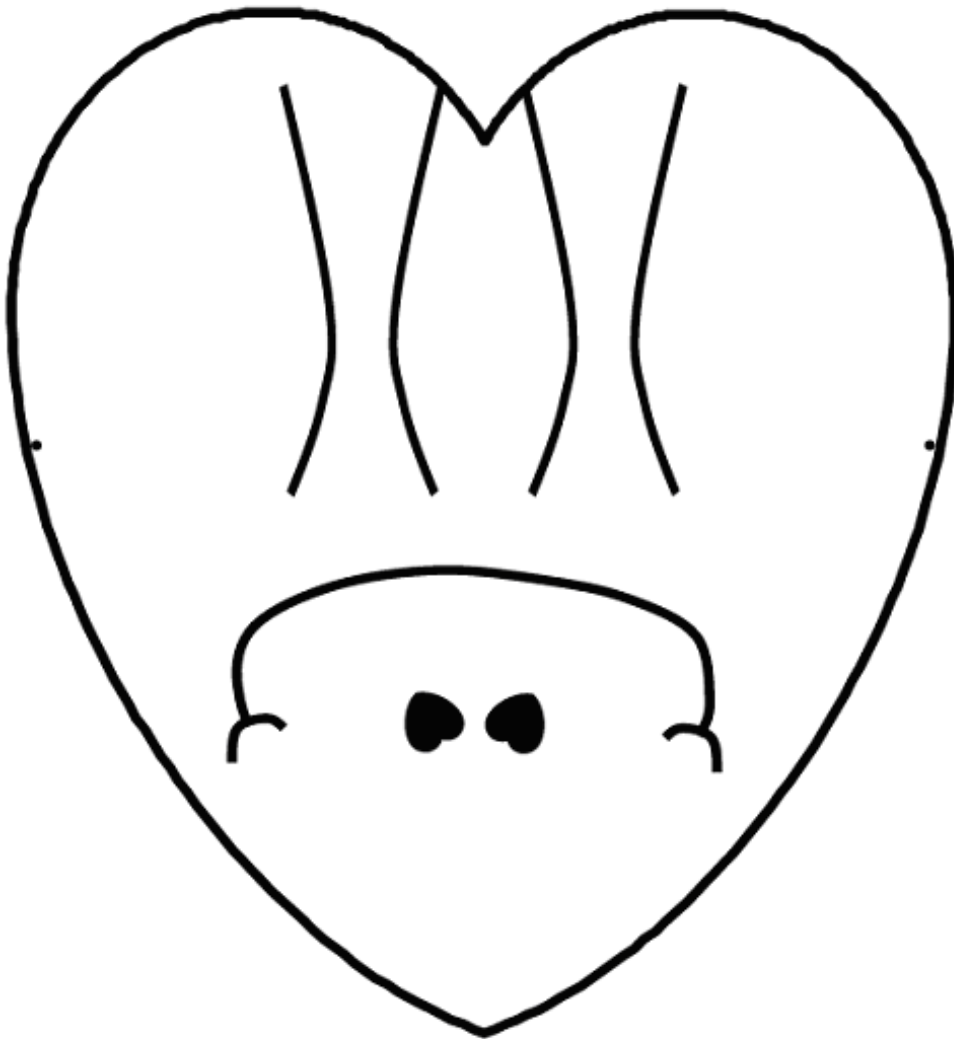
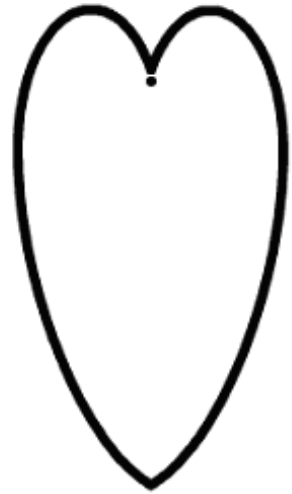
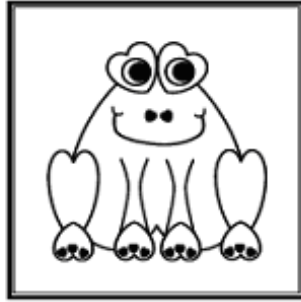
Werkblad 2

Je kan de plaatjes gebruiken voor in de klas. De kinderen krijgen de plaatjes in willekeurige volgorde en moeten deze zelf in volgorde leggen en hun keuze verklaren. Je kan het blad kopiëren en het gebruiken voor het spel Memory. Ook om de vergelijking met andere amfibieën om de verschillen en de overeenkomsten van hun levenscyclus aan te tonen kan het werkblad een handig hulpmiddel zijn.

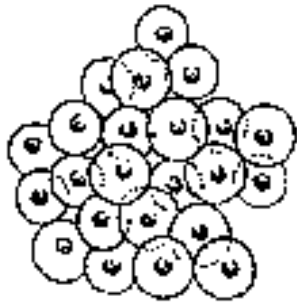
Kleurplaat

Levenscyclus van de boomkikker

Werkblad 1

Werkblad 2

1 kikkerijol

2 kikkerlarve in ei

3 larve uit ei

4 larve met achtere poten

5 de voerpotjes komen

6 larve met voor- en achtersolen

7 jonge kikker met staartje

8 jonge kikker zonder staartje

9 volwassen kikker

Kleurplaat

